

Informace ze zdravotnictví Libereckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Liberec
6.6.2005

1

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Libereckém kraji v roce 2004

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Liberecký Region in 2004*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Libereckém kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the region Liberecký in 2004 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Činnost ambulantních oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN) je sledována v rámci Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR prostřednictvím výkazu A (MZ) 1-01, který je vyplňován každým ambulantním oddělením nebo pracovištěm TRN ve všech zdravotnických zařízeních.

Vznikem zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, vchází v platnost nové kategorie zdravotnických pracovníků, které již nejsou plně srovnatelné s kategoriemi původními. Tam, kde byli v minulých letech uváděni SZP (střední zdravotničtí pracovníci), jsou nyní uváděni ZPBD (zdravotničtí pracovníci způsobilí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti). Nová kategorie ZPBD se oproti původní SZP liší například o nezahrnuté fyzioterapeuty.

V roce 2004 ambulantní péči v oboru TRN zajišťovalo v Libereckém kraji stejně jako v minulém roce celkem 11 pracovišť. Péče byla poskytována častěji v ambulantních částech lůžkových zdravotnických zařízeních, ze 40 % pak v samostatných ordinacích lékařů specialistů. K 31.12.2004 pracovalo v našem kraji v oboru TRN celkem 15 lékařů (přepočteno na úvazky - 12,28) a 29 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD) s úvazkem 26,3. Oproti loňskému roku se v ukazateli počet lékařů na 100 tisíc obyvatel Liberecký kraj více přibližuje celorepublikovému průměru, nicméně stále zůstává podprůměrným (kraj 2,87; ČR 3,22).

V průběhu roku 2004 bylo v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí provedeno 67 055 vyšetření (ošetření), přičemž v průměru na jednoho lékaře ročně připadalo téměř 5 500 vyšetření (celorepublikový průměr se blíží 6 300 ošetření na 1 lékaře a rok). Oproti loňskému roku je ve všech okresech Libereckého kraje zaznamenán pokles tohoto ukazatele. V našem kraji bylo v roce 2004 provedeno 2 975 očkování BCG (očkování proti tuberkulóze), v 90 % případů jako „přeočkování“ z důvodů negativního tuberkulinového testu.

V Libereckém kraji bylo pneumology dispenzarizováno 11 821 pacientů (z toho 44 % žen), což představuje 276 onemocnění na 10 tis. obyvatel v kraji (je to téměř o polovinu méně než je hodnota celorepublikového průměru). Podobně jako v loňském roce byla z tohoto počtu nemoc zjištěna poprvé u 20 % případů. Stejně jako v minulých letech je nejčastějším případem dispenzarizace chronická bronchitis (116 případů na 10 tis. obyvatel) a astma bronchiale (58 případů na 10 tis. obyvatel). U obou onemocnění byl zaznamenán růst počtu případů. Pacienti trpící astmatem bronchiale mohou být dispenzarizováni též u lékařů alergologů. V roce 2004 bylo takto v Libereckém kraji dispenzarizováno 5 058 pacientů (118 osob na 10 tis. obyvatel), což je o 800 osob více než loni.

V roce 2004 bylo v našem kraji ošetřeno (vyšetřeno) 3 472 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho 40 % osob, které přišly do kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií (skupina R2). Osob s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou prošlo ambulantními pracovišti tuberkulózy a respiračních nemocí 4 567. Jedná se o silné kuřáky (97,2 %), osoby s dysplastickými buňkami ve sputu (0,3 %) a osoby s profesionální expozicí kancerogenů (2,5 %).

Informaci o činnosti oboru TRN doplňujeme základními ukazateli využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů. V Libereckém kraji je v nemocnicích jedno lůžkové plicní oddělení z celkových 43 v České republice (Krajská nemocnice Liberec) a dále pak dva odborné léčebné ústavy respirační (Odborný léčebný ústav TRN ve Cvikově a Dětská léčebna respirační ve Cvikově).

Zpracoval:

ÚZIS ČR, Liberecký krajský odbor
Voroněžská 144, 460 01 Liberec 1
tel.: 485 217 212
e-mail: hubenakova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

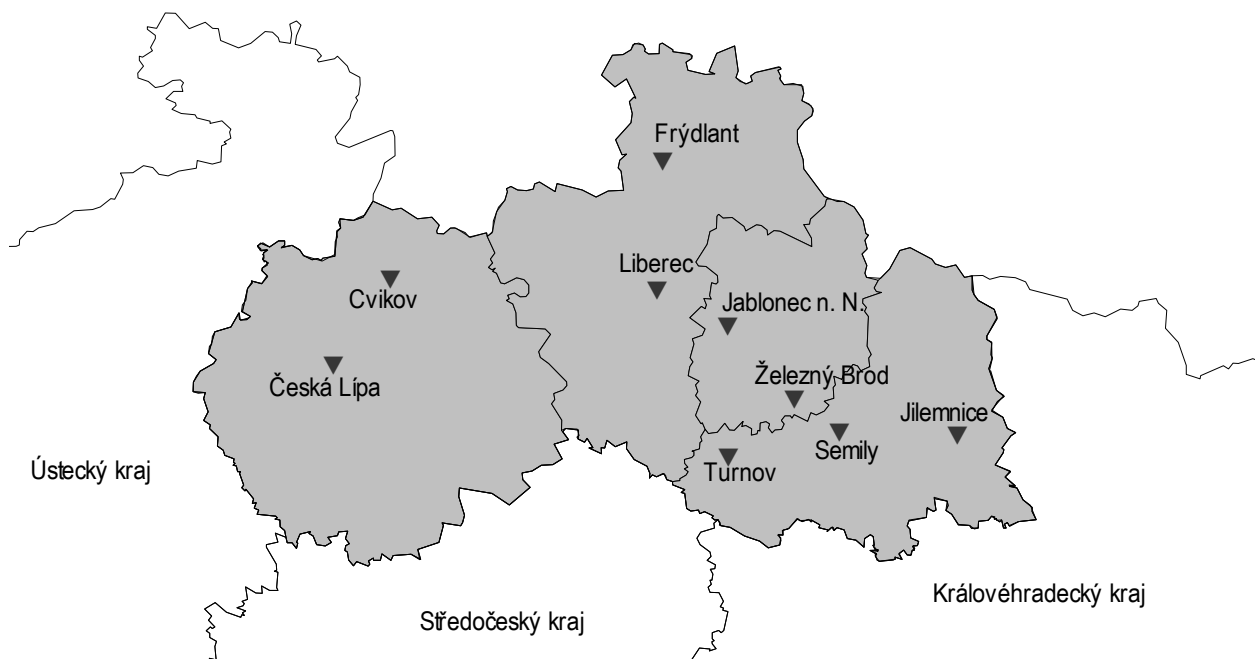
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	struktura v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatelů péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	7,09	57,74	15,00	36 570	2 335	54,54	5 158,0
Samostatné ordinace lékařů specialistů	5	5,00	40,72	10,30	28 048	640	41,83	5 609,6
Ostatní ambulantní ZZ	1	0,19	1,55	1,00	2 437	-	3,63	12 826,3
Celkem	11	12,28	100,00	26,30	67 055	2 975	100,00	5 460,5
dle okresů								
Česká Lípa	2	3,50	28,50	8,30	18 299	1 207	27,29	5 228,3
Jablonec nad Nisou	2	2,19	17,83	6,00	16 439	440	24,52	7 506,4
Liberec	4	4,50	36,64	8,00	18 807	897	28,05	4 179,3
Semily	3	2,09	17,02	4,00	13 510	431	20,15	6 464,1
Liberecký kraj celkem	11	12,28	100,00	26,30	67 055	2 975	100,00	5 460,5

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

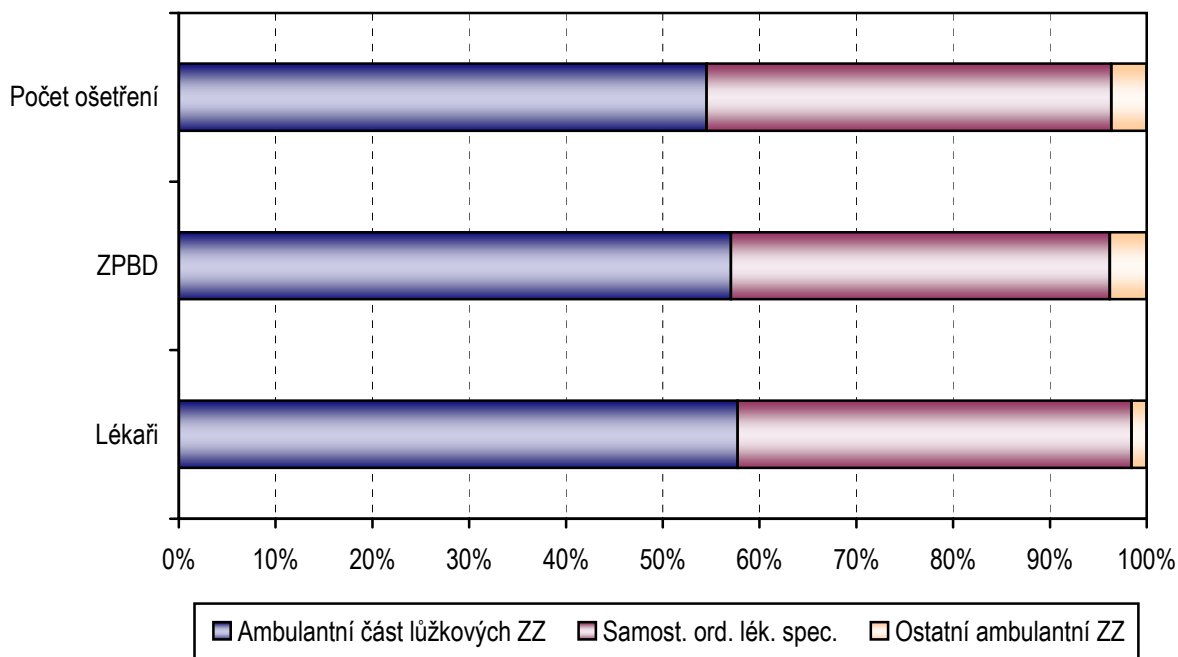
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských povoláních § 5 - § 21

Poskytovatelé ambulantní péče TRN v Libereckém kraji

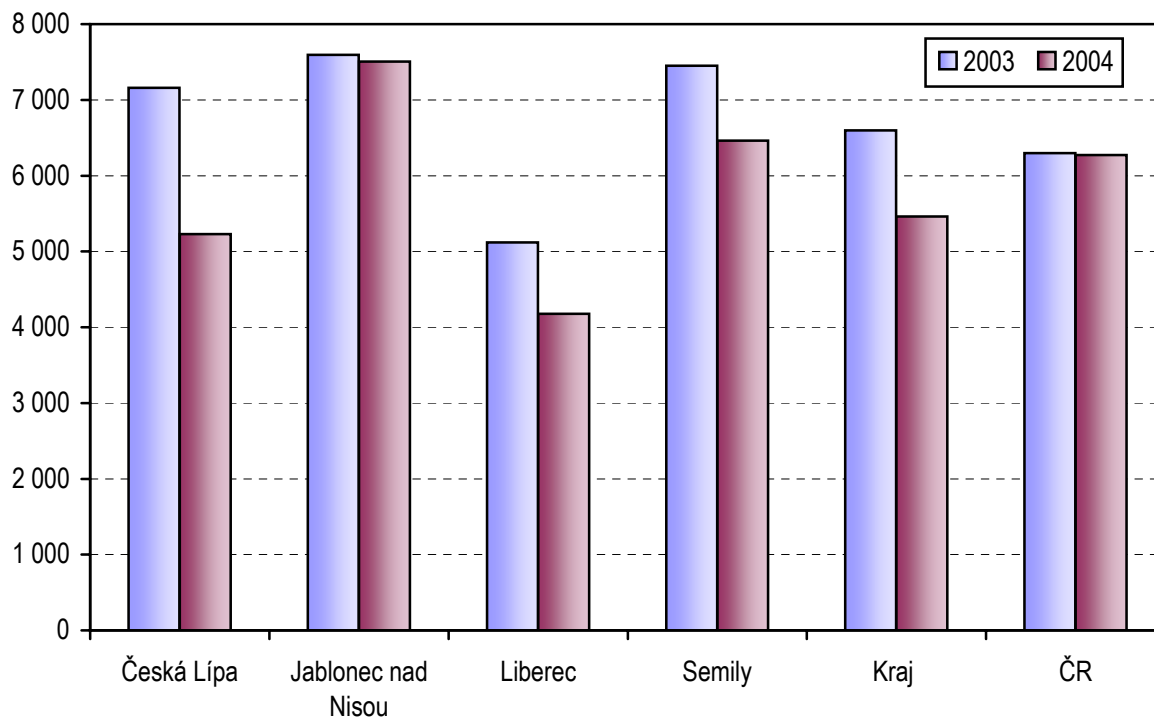

Pozn.: Ve městě Liberec jsou 3 pracoviště TRN a respiračních nemocí.

Struktura personálního zajištění a počty ošetření v oboru TRN dle poskytovatele ambulancních služeb

Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 a 2004

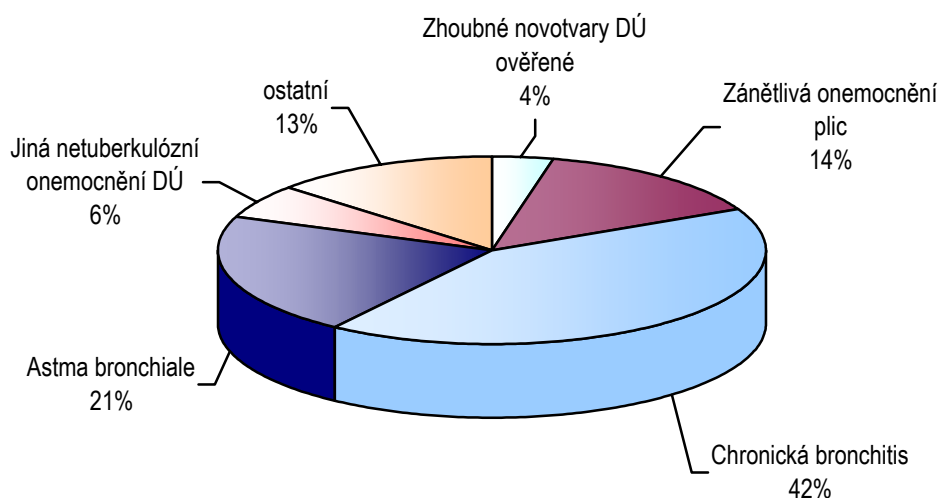

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ)

Onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	Liberecký kraj				z celku kraje osoby nově přijaté ¹⁾		
	celkem	z toho		na 10 tis. obyvatel	muži	ženy	
		ženy	děti (0-14 let)				
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33-C34, C39.9)	422	119	-	9,87	120	39	18,00
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	65	24	-	1,52	17	8	1,57
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	207	111	-	4,84	12	7	4,12
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	1 679	709	-	39,27	608	453	48,23
Chronická bronchitida (J41-J42, J44.0-9)	4 966	2 121	1	116,15	278	190	228,37
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	2 474	1 353	78	57,86	154	164	131,57
Emfyzém plic (J43.0-9)	155	37	-	3,63	21	13	12,10
Bronchiektázie (J47)	100	43	-	2,34	3	2	4,76
Sarkoidóza (D86.0,2)	370	223	-	8,65	15	9	8,08
Pneumokoniózy (J60-J66)	53	12	-	1,24	3	2	14,24
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	144	68	-	3,37	14	11	5,62
Nenádor. onemocnění pohrudnice (J86-J94)	245	89	-	5,73	21	9	8,25
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	225	97	-	5,26	14	14	8,48
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	716	288	-	16,75	39	24	18,78
Celkem	11 821	5 294	79	276,47	1 319	945	512,18

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Struktura dispenzarizovaných pacientů

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Česká Lípa	266	-	238	56	445
Jablonec nad Nisou	867	-	221	-	2 163
Liberec	741	-	790	48	918
Semily	189	-	160	9	1 041
Liberecký kraj	2 063	-	1 409	113	4 567
ČR	35 836	109	32 956	2 593	143 942

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přearazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

³⁾ osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	Kraj	ČR	Kraj	ČR
Počet oddělení	1	43	2	22
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	3,00	175,79	6,70	76,12
ZPBD ²⁾ celkem	8,00	589,07	46,11	406,91
sestry ²⁾ u lůžka	6,00	552,07	36,20	366,54
ZPOD ²⁾	5,00	173,48	8,00	107,44
Průměrný počet lůžek	29,00	1 677,95	225,00	2 115,67
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	22,2	1 220,2	160,7	1 445,6
na 1 lékaře	7,4	6,9	24,0	19,0
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	3,7	2,2	4,4	3,9
Počet lékařů na 100 lůžek	10,34	10,84	2,98	3,63
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	27,59	36,32	20,49	19,39
Počet hospitalizovaných	598	38 129	1 628	15 111
Nemocniční letalita	100,7	84,4	40,6	49,6
Využití lůžek ve dnech	280,2	266,2	261,3	250,1
Průměrná ošetrovací doba	13,6	11,7	36,1	35,0
Prostoj lůžek ³⁾	4,2	2,7	13,4	11,6

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§5 -§6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Krajská nemocnice Liberec

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Odborný léčebný ústav TRN, Cvikov

Dětská léčebna respirační, Cvikov